

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Tallinna Tööstushariduskeskuse mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika õppekavarühma hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2022

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Üldosa	4
2.1 Ülevaade hinnatavatest õppekavadest	5
2.2 Ülevaade täiendusõppe õppekavadest	6
3. Mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	6
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	6
3.2 Õppimine ja õpetamine.....	8
3.3 Õpetajad.....	14
Hindamiskomisjoni peamised järeldused Mootorliikurid, laevandus ja lennundustehnika õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes	15

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavalist eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja korraldusega moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Arno Sillat	tööandjate esindaja, AMTEL tegevjuht, autoinsener, Eesti Autoinseneride Liidu liige, komisjoni esimees
Raili Laas	kutseõppe ekspert, OÜ Yebisu Eesti kutseõppe valdkonna ja praktikajuhendajate koolitaja, Eesti Maastikuehitajate Liidu erialaarenduse, sh kutse andmise töörühma liige, komisjoni sekretär
Ülo Kannelmäe	kutseõppe ekspert, Kehtna Kutsehariduskeskus. Kutseõppega seotud 15 aastat, kutseõppe tehnikavaldkonna juht, osalenud kutsestandardite, riiklike õppekavade väljatöötamisel. Kooli õppekavade koostamine, õpetajatega rakenduskavade koostamine, õppetöö igapäevane korraldamine
Karel Pais	tööandjate esindaja, Volvo Estonia OÜ, kvaliteedi insener

Lühike hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKKaga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused iga vestluse jaoks. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded enne hindamiskülastust, hindamiskülastuse ajaks ning aruande koostamise perioodiks.

Hindamiskülastus toimus 15.-16. märtsil 2022. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning külastas teoreetilise õppetöö ning praktilise töö tegevusi.

Komisjon külastas 09.03.2022 õppekavarühma praktikaettevõtet Elke Mustamäe AS, kus tutvus ettevõtte töökeskkonnaga ja vestles praktikajuhendajaga ning samuti ka praktikantidega. Komisjon kohtus samal päeval ka Tallinna Tööstushariduskeskuse nõunike kogu liikmega, kes esindab ühtlasi ka tööandjat. Lisaks vastas teine õppekavarühma praktikakoht Amserv Grupi AS (Amserv Järve) 10.03.2022 komisjoni küsimustele kirjalikult ning edastas ka ühe praktikandi kirjalikud vastused.

Külastused kulgesid ladusalt, kohtumised olid osapoolte poolt hästi ette valmistatud, intervjueeritavad tundsid oma vastutusvaldkonda.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande koostamise osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühistele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

EKKKA esitas esmase aruande koolile 22.04.2022. Koolil ei olnud aruandele täpsustusi ega kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKKale 20.05.2022.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

koolijuhi nimi: Paul Alekand

kooli aadress: Sõpruse pst 182, Tallinn

telefon: +372 654 2833

e-post: info@tthk.ee

koduleht: www.tthk.ee

hindamise korralduse kontaktisik koolis:

transporditehnika valdkonna juhataja Raivo Kruusik, raivo.kruusik@tthk.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid

Tallinna Tööstushariduskeskus (edaspidi TTHK) on riiklik kutseõppeasutus, mis on moodustatud varem iseseisvalt tegutsenud kutseõppeasutuste ühendamise teel 1999. aastal.

Kooliga on ühendatud 11 kutseõppeasutust. Õppetöö on koondunud Sõpruse puiesteele, moodustades kompaktsed koolikompleksi. Õpe toimub nii eesti kui vene keeles. TTHK pakub põhi- ja keskkharidusega õppijatele kutseõpet ning täiendusõpet 9 õppekavarühmas (edaspidi ÕKR) 34 erineval erialal. Õpetatavate erialade valik uueneb iga aasta paari uue eriala võrra. Pakutakse õppimisvõimalust 4. ja 5. taseme esmaõppe ning 4. ja 5. taseme jätkuõppe õppekavadel. Uued rakendatud erialad annavad erialase ettevalmistuse töömaailmas nõutud valdkondades.

TTHK üldeesmärk lähtuvalt arengukavast on olla uuenduslik ja tööturu vajadustele suunatud elukestva õppe keskus. Peamiseks eesmärgiks on tagada riigile läbi tasemeõppe ja täienduskoolituse oskustöölised, kes suudavad kaasas käia tehnoloogia arenguga, anda läbi tasemeõpe ja täienduskoolituse atraktiivseid ja väljakutset pakkuvaid karjäärivõimalusi nii noortele kui ka täiskasvanutele.

TTHK missioon on pakkuda konkurentsivõimelist kutseharidust ning elukestva õppena koolitada töandjate vajadusi arvestavaid oma ala spetsialiste nii esma-, täiendus- kui ümberõppes.

TTHK põhiväärtused:

- Tööturule suunatud – lähtume töandjate soovidest, huvidest ja väärtustest, arvestame ja kaasame neid õppetöö läbiviimisesse.
- Innovaatilisus – oleme avatud uutele ideedele, eriala arengule ja loovusele, investeerime eriala jätkusuutlikkusse.
- Tulemuslikkus – oleme orienteeritud isiku ettevalmistamise positiivsete tulemuste saavutamisele läbi õppija ja tema lähivõrgustiku motiveerimise ning juhendamise.
- Professionaalsus – õpime ja arendame end pidevalt. Meie meeskonnal on head teoreetilised ja praktilised teadmised.

Kooli sisehindamise eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli arengukavas on seatud sihid õppeprotsessi jätkusuutlikkuse ja kvaliteedi tagamiseks. Arengukava tähtsajal lõppedes koondatakse tulemused sisehindamise aruandeks. Iga aasta jaanuariks koostab valdkonna juht eelmise õppeaasta sisehindamise aruande, milles analüüsib õppeaasta tulemusi ning võrdleb neid kooli arengukava eesmärkide ja tegevuskava sihttulemustega. Valdkondade aruanded koondab õppedirektor arengukava tegevuskava täitmise aruandeks. Tulemuse aruannet tutvustatakse esimese poolaasta õppekavarühmade nõukogus ja kooli nõunike kogu koosolekul.

Eneseanalüüsi aruande koostamisse on olnud kaasatud kõik valdkonna kutseõpetajad, panustades lähtuvalt oma tööülesannetest. Peamine vastutus langeb valdkonna juhile ja õppedirektorile. Eneseanalüüsi aruanne koostatakse valdkonna koosolekul ja kooli nõukogus.

2.1 Ülevaade hinnatavatest õppekavadest

Mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika õppekavarühmas (ÕKRis) on hinnatavaid õppekavasid kaheksa (vt tabel 1).

Tabel 1. Mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika ÕKRi tasemeõppe õppekavad (Allikas: TTHK andmebaas)

Nimetus	EKR tase	Kood EHS-es	Maht (EKAP)	Rakenduse aasta	õppevorm	Link õppe- ja rakendus- kavale
Autokeretehnik	4 (jätkuõpe)	189997	30	2017	Mittestatsionaarne õpe	Link
Automaaler	4	187417	90	2017	Statsionaarne õpe	Link
Autoplekksepp- komplekteerija	4	184458	90	2017	Statsionaarne õpe	Link
Autoplekksepp- komplekteerija	4 (kutsekesk- haridusõpe)	222024	180	2021	Statsionaarne õpe	Link
Mootorsõidukitehnik	4 (kutsekesk- haridusõpe)	185757	180	2017	Statsionaarne õpe	Link
Mootorsõidukitehnik	4	185697	120	2017	Statsionaarne õpe	Link
Sõiduaudiagnostik	5 (jätkuõpe)	155777	60	2017	Mittestatsionaarne õpe	Link
Sõidukite kere- ja värvitööde meister	5 (jätkuõpe)	205795	60	2018	Mittestatsionaarne õpe	Link

2.2 Ülevaade täiendusõppe õppekavadest

Mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika õppekavarühmas on hindamisperioodil koostatud kaks täienduskoolituse õppekava ja viidi läbi üks koolitus “Ettevalmistus mootorsõidukite kliimaseadmete käitleja 4. taseme osakutse kutseksamiks”. Koolituse maht oli 26 tundi, õppijaid 12, nendest lõpetas koolituse 11. Koolitus “Liimpaigaldatud autoklaaside vahetamise” projekti rahastust ei saadud ning seetõttu jäi koolitus läbi viimata.

Kool eneseanalüüsist ja intervjuudest selgus, et täienduskoolituste läbiviimine on ressursi puudumise tõttu olnud minimaalne. TTHK õppetöökoda ja -laboreid kasutavad ettevõtted oma koolituste läbiviimiseks, koolitustel saavad osaleda ka kooli õpetajad.

3. Mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika õppekavarühma analüüs hindamisvaldkondade lõikes

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

3.1.1 Õppekavaarendus

Hinnatavas ÕKRis juhendatakse koolitusvajaduse väljaselgitamisel OSKA raportitest, tehakse koostööd ettevõtete, erialaliitudega. Õppekavaarenduses tehakse koostööd teiste kutseõppeasutustega, Autokutseõppe Liiduga, samuti võetakse arvesse tööandjatel ja

õppijatelt saadud tagasisidet. Kooli eneseanalüüsist selgus ja ka vestlustes leidis kinnitust, et rakenduskavade ülevaatamise ja täiendamise protsessi juhib valdkonna juht. Õppeaasta alguses toimuvad õpetajatele nn "mooduli ümarlauad", kus eriala õpetajad ja eriala lõimivate ainete õpetajad teevad ühiseid kokkuleppeid mooduli õpetamiseks ja hindamiseks. Lisaks toimuvad ka ÕKRI arenduskoosolekud, kus vaadatakse koos õpetajatega üle aasta jooksul kogutud märkused ja ettepanekud õppekavade moodulitesse ja ka ajajaotustesse. Vajadusel tehakse nii sisulised kui ka ajalised muudatused.

Vestlustest selgus, et viimase kolme aasta jooksul, pärast seda kui vahetus valdkonna juht, on koostöö tööandjatega läinud individuaalsemaks, eesmärgipärasemaks ja süsteemsemaks, õppekavade arendamisel püütakse olla innovaatilised ja silmatorkavad. Samuti on toonud noored õpetajad ÕKRI töömaailmast lähtuvaid lähenemisviise, näiteks teinud ettepaneku täiendada rakenduskava väljundite ja teemadega, mis hõlmavad sõidukite kaasaegseid juhiabi komponente, näiteks radari- ja kaamerasüsteeme ning samuti tehnikat, mille abil saab kontrollida nende korrasolekut.

Seoses mooduli "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" rakendumisega uuendati 2021. a kevadel kuus õppekava ning koostati ka uus autoplekksepp-komplekteerija, tase 4 kutsekeskhariduse õppekava, kus mooduli "Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas" õpiväljundid viidi „Alusõpingute“ moodulisse.

Kõik rakenduskavad on kättesaadavad kooli kodulehel. Rakenduskavad on üles ehitatud väljundipõhise õppe põhimõtetest lähtuvalt, kuid kohati on sisu ebaühtlane. Näiteks mootorsõidukitehnik, tase 4 (185757) lõpueksami rakenduskavas on välja toodud, et mooduli õpiväljund on *tõendab õppekava õpiväljundite omandamist, sooritades teooria testi ja praktilise ülesande ning arvestuse saamiseks läbitud teooria eksami lävend 60%, praktiline eksam loetakse läbituks eksami komisjoni otsusega*. Teooria eksami puhul puuduvad hindamiskriteeriumid, selle asemel kasutatakse protsenthindamist, mis ei ole kooskõlas väljundipõhise hindamisega. Vestlustest selgus, et protsenthindamine on üle võetud kutseeksami hindamisest. Komisjon soovib kooli lõpueksami moodulis kirjeldada ära hindamiskriteeriumid, et lävend oleks arusaadav ja eksami hindamine kooskõlas väljundipõhise hindamisega. Lisaks soovib komisjon kriitiliselt üle vaadata sõidukite kere- ja värvitööde meister, tase 5 (205795) klienditeeninduse ja praktika mooduli hindamiskriteeriumid. Näiteks ei ole arusaadav, milliste hindamiskriteeriumide alusel hinnatakse järgmisi õpiväljundeid:

klienditeeninduse moodulis: *korraldab klienditeeninduse protsessi lähtuvalt ettevõtte struktuurist ja eesmärkidest;*

praktika moodulis: *hindab adekvaatselt oma tööd ning teeb ettepanekuid töötulemuste parendamiseks ja juhendab kaastöötajaid muutuvates situatsioonides.*

Kooli eneseanalüüsist ja vestlustest selgus, et seoses uute kutsestandarditega on ÕKRis uuendamisel järgmised õppekavad: autokeretehnik, autoplekksepp, mootorsõidukitehnik, sõiduaudiagnostik. Komisjon soovib järgida nende õppekavade koostamisel kindlasti väljundipõhise õppe põhimõtteid ning jälgida, et kõik õpiväljundid on hindamiskriteeriumitega kaetud.

Komisjon leiab, et ÕKRI õppekavaarendus on sihipärane ja kooskõlas tööturu nõuetega.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavaarenduses toimib koostöö teiste kutsekoolidega. Selle tulemusena on tekkinud võrgustik, mis haarab lisaks koolidele ka koolide partnerettevõtteid ning võimaldab kiirelt tööturu trende hinnata ning reageerida
- Koostöö ettevõtetega on individuaalne, eesmärgipärane ja süsteemne, arvestatakse tööjõu vajadustega. Individuaalne kahepoolne koostöö võimaldab täpset infovahetust tööturu vajadustest ilma üldistuseta, praktikakohtade kvaliteetset ettevalmistust ning saada operatiivset tagasisidet

Parendusvaldkonnad ja komisjoni soovitused selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Hinnatava ÕKRI õppekavade rakenduskavasid (nt mootorsõidukitehnik, tase 4; sõidukite kere- ja värvitööde meister, tase 5) analüüsid selgus, et moodulite rakenduskavade hindamiskriteeriumid ei lähtu alati väljundipõhise õppe põhimõtetest. Komisjon soovib analüüsida koos mooduli õpetajatega rakenduskavu ja teha vajalikud muudatused väljundipõhisest hindamisest lähtuvalt ning katta kõik õpiväljundid hindamiskriteeriumitega, et kõikidele õppeprotsessi osalistele oleks hindamine üheselt mõistetav.

3.2 Õppimine ja õpetamine

3.2.1 Õppijate erialavaliku toetamine

Kooli vastuvõtt toimub vastuvõtukomisjoni töökorra alusel, kus on sätestatud vastuvõtu tingimused ja komisjonide koosseis. Õppimisvõimalusi tutvustatakse erinevate infokanalite kaudu: kooli kodulehel, kus on võimalus kuulata eriala tutvustavat *podcasti* ja vaadata töötubadest videot; lisaks on reklaamid eriala ajakirjanduses (Tehnikamaailm ja Autoleht) ja veebis (Facebook, Autogeenius, Auto24). Lisaks korraldatakse koolis ringkäike, eriala tutvustavaid töötube, lahtiste uste päevi. Vestlustest selgus, et eriala tutvustamisse kaastakse ka tööandjate esindajaid, kes räägivad nii potentsiaalsetele õpilastele kui ka juba õppivatele õpilastele erialasest tööst ja võimalustest. Nii eneseanalüüsist kui ka õppijate vestlustest selgus, et paljudele õppijakandidaatidele soovitasid õppimist TTHK-s nende oma tuttavad või siis lapsevanemad.

Eneseanalüüsist selgub, et alates 2019.a toimub õpilaste vastuvõtt läbi vastuvõtu e-keskkonna SAIS ja et kõik kandideerijad läbivad vestluse, et välja selgitada tegelik konkurss ja sobivus valitud erialale. Vestlustest nii vastutavate isikute kui ka õppijate ning vilistlastega selgus, et vestlusi siiski igauhega läbi ei viida. Ennekõike vaadatakse vastuvõtul õpilaskandidaadi tunnistusel valitud õppeainete keskmist hinnet ning erialase testi tulemust ning seejärel viiakse läbi vestlus. Vestlustest õpilaste ja vilistlastega selgus, et pigem on kooli sissesaamine lihtne ja esimese kursuse alguses on grupis väga palju õpilasi.

Kooli eneseanalüüsist on välja toodud õpingute katkestajate osakaal kutsekeskhariduses I õppeaastal (vt tabel 2), mis näitab suurt katkestajate hulka I õppeaastal. Hoolimata suurest konkursist hinnatavatele erialadele on siiski katkestajate hulk väga suur, see leidis vestlustes kinnitust. Peamiste põhjustena toodi vestlustes välja vale eriala valikut, paljud tulevad õppima

põnevat eriala, aga päris tahtmist ei ole ning kõrged nõudmised võivad olla samuti katkestamise põhjuseks.

Eneseanalüüsist ja vestlustest toodi peamiste põhjustena välja põhikooli baasil õppijate õpiharjumuste, vastutuse ja kohusetunde puudumist ning gümnaasiumijärgsete õppijate puhul on enamjaolt põhjuseks raskused töö ja õppimise ühildamisel. Kool on siin teinud ära suure töö tugisüsteemi loomisega, igal grupil on oma rühmajuhendaja, kes igati toetab õpilasi, suhtleb õpilaste lastevanematega, koolis on loodud ka tugiõppe võimalus, et oleks võimalik õppida ka oma tempos.

Kui lähtuda eesmärgist väljastada tööturule kvaliteetne ning firmaesinduste tasemel töötamist võimaldav töötaja, on kooli poolt tehtu vajalik ja ka piisav.

Tabel 2. Õpingud katkestanute osakaal kutsekeskhariduses I õppeaastal % (Allikas: Haridussilm)

	2017	2018	2019	2020	2021
Eesti keskmine	24,3%	24,3%	23,5%	20,1%	17,2%
TTHK keskmine	35,2%	43,4%	36,4%	28,3%	24,6%

Tunnustamist on väärt, et hinnatavas valdkonnas on lõpetajate tööle rakendumine kõrge (vt tabel 3). See kinnitab kooli juhtkonna ja valdkonna juhi väiteid kõrge kvaliteediga lõpetajatest ÕKRis. Sama on leidnud kinnitust ka vestlustel tööandjate ja praktikakohtade esindajatega.

Tabel 3. Tööle rakendumine (lõpetajate rakendumine erialasel tööl 6 kuud peale kooli lõpetamist) (Allikas: TTHK andmebaas)

Õppekavarühm	2017	2018	2019	2020	2021
Transporditehnika	64%	60%	75%	61%	68%
Kooli keskmine	59%	55%	51%	51%	

3.2.2 Õpikeskkond

Hindamiskomisjon tutvus õpikeskkonnaga nii eneseanalüüsi, koolikülastuse kui ka vestluste põhjal. Hinnatavas ÕKRis on kasutusel 11 õppklassi ja töökoda, mis on varustatud kaasaegse tehnikaga, kasutusel on ka erialased tarkvaraprogrammid (Autodata, Cabas, Prodiags, TecDoc). Töökojas on kõrgetele tehnilistele nõuetele vastavad kaasaegsed seadmed, praktilisteks töödeks on olemas kaheksa erinevat sõiduautot. ÕKRis kasutatavatest seadmetest on valdav osa uuendatud 2021. a. Toyota Baltic AS on koolile andnud kasutada uue Lexus hübriidauto ning erinevad diagnostika seadmed ja tööriistad. Sarnast koostöölepingut on kool sõlmimas ka BMW Nordic ABga, et täiendada praktikabaasi tehnoloogia ja tehnilise infoga. Selliste koostöölepingutega kaasnevad ka koolitused, mille kaudu on võimalus tõsta nii õpetajate kui ka õppijate professionaalset taset. Hindamiskülastusel oli komisjonil võimalus näha seadmete meetoodilist kasutamist. Vestlusest tööandja esindajaga selgus, et kool on ÕKRis

jõudnud praktiliselt töömaailmas realselt kasutatava tehnilise varustuse tasemele, ettepanekuna lisati, et kooli seadmestik võiks olla isegi tasemelt ees. Komisjoni hinnangul on ÕKRI tehniline varustus väga hea, et tagada võimalikult reaalse tööelu (komisjon peab silmas kõrgekvaliteetsetes töökohtades) tutvustamine koolis ning kvaliteetne õppeprotsess

Hindamiskülastuse ajal toimunud vestlustel kinnitasid vilistlased ja õppijad, et nad on kooli ja eriala valikuga rahul, õppimise tingimused, õpikeskkond, õppevahendid ja tööriistad on head. Vestlustest selgus, et parima õppimise eesmärgil ootavad õppijad suuremat võimalust just esimestel kursustel ise kasutada olemasolevat ning õppida rohkem isetegemise kui teooria kaudu. Komisjon toetab praktilise töö kaudu õppimist ja seda kogu õppeaja vältel, et mõista erialale sobivust ja hoida õpimotivatsiooni.

Hinnatavas valdkonnas on võimalus kasutada ka teiste valdkondade töökodasid ja praktilise töö laboreid. Näiteks kasutatakse keevituse õppetöökoda ja töövahendeid ning samuti saavad autotehnikud teha ka elementaarseid plekksepatöid, mis annab õpilasele suurema konkurentsivõime tööturul, võimaluse ümber spetsialiseeruda ja samuti ka võimaluse siirduda tööle autoplekksepa (täiendusõppe abil ka keretehnikuna) või veoautotehnikuna.

Õppeklassid ja praktilise õppe töökohad vastavad ohutusnõuetele. Praktilise õppe töökodades on olemas seadmete kasutus- ja ohutusjuhendid. Jäätmete liigiti kogumine ja käitluse suunamine on organiseeritud. Koolikülastusel märkas komisjon, et esmaabiandja telefoninumber oli esmaabivahendite kapi ukse siseküljel. Selleks, et abikutsuja leiaks kiiresti vajaliku numbri, soovib komisjon selle paigutada kõigile nähtavale kohale. Lisaks pani komisjon tähele, et värvitöökojas pindade puhastamise ja töötamise juures puudus kohtvalgustus, mis on oluline, et tagada töö kvaliteet. Komisjon soovib kasutada professionaalseid kohtvalgustusseadmeid, millega õpilane saab oma töö kvaliteeti jälgida ja kontrollida.

Ringkäigul töökodadesse riivas komisjoni silma värvilabori nurgas olevad õpilaste riided ja isiklikud vahendid (kotid); selline harjumus on töömaailmas lubamatu. Komisjon soovib õpilaste harjumusi kujundada ja nõudeid jälgida, luua selleks vajalikud tingimused (nt paigaldada riidul). Isiklikele asjadele peaks olema kindel koht, kus need on korrektselt. Pindade töötlemise laboris puudus võimalus kirjutamiseks, komisjon soovib sellele tähelepanu pöörata ja luua vastavad tingimused, et õppijatel oleks võimalus teha märkmeid.

Koolis on õppijatel võimalus majutuda õpilaskodus, võimalused on loodud erinevateks sporditegevusteks. Iseseisva töö tegemiseks on võimalik kasutada raamatukogu ning kutseõpetajatega kokkuleppel õppetööst vaba praktika töökoda.

Koolis on kõigil võimalus kasutada avalikku *Wifi* võrku, vajalikku infot jagatakse neljas elektroonilises infokioskis, lisaks on kasutusel *Moodle* keskkond, kus on vajalik e-õppematerjal.

3.2.3 Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktikakorraldus

Hindamiskomisjon tutvus õppekorraldusega dokumentide, kooli eneseanalüüsi ja hindamiskülastuse kaudu. Õppekorraldusinfo on õppijatele kättesaadav nii kodulehel kui ka õppeinfosüsteemis Tahvel. Igapäevast õppetööst infot jagavad rühmajuhendajad, kasutades selleks erinevaid suhtluskanaleid (Facebook, e-post).

Õppeaasta õppetöö kavandatakse õppekava ja moodulite rakenduskavade alusel. Plaani koostab valdkonna juht õppeaasta lõpus, planeerides tunnijaotusplaanis, mis on aluseks tunniplaani koostamisele. Moodulite jaotus õppeaastas on üles ehitatud eriala ja õppetöö loogilise järgnevuse põhjal, arvestades tunnijaotusplaanis õpetajate koormust ja õpperuumide hõivatust. Eneseanalüüsist kui ka vestlustest selgus, et õppetöös arvestatakse põhimõtet liikuda lihtsamalt keerulisemale, et toetada õppijal õpiväljundite saavutamist. Eneseanalüüsist selgub, et õpet alustatakse sissejuhatavatest ainetest ja erialaainetes on integreeritud teoreetiline ja praktiline õpe. Vestlustes vilistlaste ja õpilastega selgus, et teoreetilisi tunde on palju ning reaalse erialaga puututakse kokku alles õpingute lõpus. Õpilaste soov oli teha praktilises õppes mitmekesisemaid töid ja harjutada terviktegevusi, et näha ja hinnata oma töö lõpptulemust. Näiteks toodi ettepanekuna sõlmede või detailide osandamine, kus oleks võimalik töö lõpuni viia, s.t ka koostatakse kõnesolev sõlm. Samuti sooviti, et praktiliste tööde osakaal õppetöös oleks I-II kursusel suurem, et võimaldada rohkem käelist tegevust ja arendada selle kaudu praktilisi töövõtteid. Sama seisukohta toetas ka valdkonna juht. Komisjon soovib rohkem siduda teooriat ja praktikat, et õpilastel tekiks suurem seos erialase tööga, aidates sellega kaasa õpimotivatsioonile, eriala valiku sobivusele ja mõista sobivust valitud erialale.

Vestlustest selgus, et hinnatavas ÕKRis toimub praktika õppeaja lõpus, kestusega 6 kuud. Õpilaste, vilistlaste, praktikakohtades praktikajuhendajate ja tööandjate seisukohad ühe pika praktika osas III õppeaastal läksid mõnevõrra lahku. Nii tööandjate, õpilaste kui ka vilistlaste soovitus oli kaaluda võimalust reaalse tööga tutvumiseks ka I ja/või II kursusel, näiteks töövarjana või tutvumispraktika raames. Samas hindasid ettevõtte otsesed praktikajuhendajad III kursuse õppijate teoreetilisi teadmisi ning teatud määral väljakujunenud töösse suhtumist pigem positiivselt. Komisjoni soovitus ühtib sellega, et õpilastel oleks võimalus kokku puutuda reaalse töökeskkonna ja erialase tööga juba varem kui III õppeaastal, aga mitte III kursuse praktika arvel, pigem täiendavalt. Ettevõtete stipendiaatidele on see võimalus loodud – tulla varasemate kursuste järel suvisele individuaalsele praktikale. Komisjon leiab, et üks pikk ettevõttepraktika III kursusel õigustab ennast, samas peab õpilastel olema esimestel kursustel võimalus tegeliku tööeluga tutvuda, et vältida huvi kadumist ja väljalangemist kooli lõpus.

Praktikakohtadena pakub kool ÕKRis välja autofirmade esindusi või samaväärseid töökodasid, kes kuuluvad Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Liitu. Komisjoni hinnangul tagab see praktikaülesannete täitmise kvaliteedi, väljundite saavutamise, arusaamise kaasaegsest autondusest ning töökultuuri tipptasemest. Lisaks annab see esmase arusaamise palgasüsteemist autoteenindustevõttes ning kokkupuute kvaliteetse klienditeenindusega. Hindamises osalenud praktikaettevõttes on praktikandid varustatud kvaliteetse tööriietuse ning individuaalsete kaitsevahenditega. Praktikakoha külastusel oli komisjonil võimalus praktikatööde teostamisega tutvuda ja veenduda selle korralduses. Vestlustest praktikajuhendajate ning praktikakoha juhtkonnaga selgus, et ettenähtud õpiväljunditest peetakse kinni, kuna pikk praktika-aeg annab võimaluse teha kõik või peaaegu kõik ettenähtud või analoogilise väljundiga tööd. Otsene praktikajuhendaja jälgib kõrvalt praktikandi tööd, sekkub vaid vajadusel ja annab juhiseid. Praktikaettevõtte on loonud võimalused, et motiveerida praktikajuhendajaid seda tegema.

3.2.4 Õppesisu, -metoodika ja hindamine

Õppesisu, õppemeetodid ja õpitulemuste hindamine on määratud õppe- ja rakenduskavaga. Õpiväljundite saavutamiseks on õppetöös ette nähtud õppetundide arv liigiti (teooria, praktiline töö, praktika, iseseisev töö), käsitletavat teemasid, hindamisülesanded ja hindamiskriteeriumid. Õpetaja valib õpiväljundite saavutamiseks õppemeetodid lähtuvalt õppijate sihtrühmast ja ootustest. Rakenduskavades on välja toodud väga mitmekesine õppe- ja hindamismeetodite valik, mida erinevates moodulites kasutatakse. Nende asjakohast rakendamist kinnitasid ka vestlused õpetajate ja õppijatega.

Kutsekeskhariduse õppekavade rakenduskavades on välja toodud erinevate teemade lõimingud. Vestlustest üldõpingute õpetajatega selgus, et lõimingute osas on aktiivsemad üldõpingute õpetajad, peamiselt teevad kutseõpetajatega koostööd keemia õpetaja ja keeleõpetajad. Lõimingute osas teevad need õpetajad väga süsteemset tööd ning komisjon tunnustab neid selle töö eest.

Süsteemset ja õppimiskeskset lähenemist nägid komisjoniliikmed ka õppetöö vaatlusel, kus õpilased olid jagatud väikesteks töörühmadeks, tagades selle kaudu võimaluse kõigile aktiivselt osaleda. Juhised tööde tegemiseks olid arusaadavad ja seatud eesmärgid selged. Kaasaegne seadmestik oli aktiivselt kasutuses. Õpetaja andis komisjoni hinnangul õpilastele piisavalt iseseisvust, kuid vajadusel juhendas või sekkus. Komisjonil oli võimalus näha reaalselt, kuidas on lõimitud eriala- ning üldõpingud (autoelektri praktilises tunnis). Komisjoni hinnangul on eriala õpetajal väga suur roll selgitada õpilastele saavutatavaid õpiväljundeid ning luua õppekeskkond, mis toetab õpilaste motivatsiooni (arusaadav seos teooria ja praktilise töö vahel, erinevate teemade lõimimise vahel, head digitaalsed juhendmaterjalid ning võimalikult tööelu matkiv ülesehitus). Antud hinnang põhineb külastatud tundides nähtule ja peetud vestlustele.

Komisjon hindab kõrgelt ÕKRI initsiatiivi pakkuda autotehnikute erialal kõrvaleriala (auto keretööde aluste) omandamist. See annab lõpetajatele laiemad võimalused edukaks karjääriks tööelus ning aitab leevendada momendil Eesti töömaailmas valitsevat auto keretehnikute teatavat puudust.

Ringkäigul õppebaasis pani komisjon tähele, et õpilastele ei olnud võimalust märkmete tegemiseks (nt laud kirjutamiseks) ning õpilased ei kasutanud eelnevalt teooriatunnis tehtud märkmeid/konспекти. Vestlusest rühmajuhendajaga selgus, et õpilased ei oska õpetajate antud konseptidest tuua välja olulist, luua seoseid õpituga. Ka vestlustest õpilastega selgus, et teooria seos praktilise õppega peaks olema vahetum. Komisjon soovib õpetada õpilasi tegema märkmeid ja neid praktiliste tööd juures kasutama ning täiendama, et siduda teooria ja praktika eesmärgipärasemalt ning selle kaudu luua õpitule tähendus.

Enne praktikale minekut tutvustab valdkonna juht õpilastele praktika eesmärgid, ülesandeid, praktika dokumentatsiooni ning annab tunnustatud praktikaettevõtete nimekirja. Õpilane valib ise endale praktikakoha, kandideerib valitud ettevõttesse praktikale. Kui õpilasel endal ei õnnestu praktikakohta leida, siis aitab teda selles kool. Vestlustest kutseõpetajatega selgus, et praktika ülesandeid annavad kaasa kutseõpetajad. Vahel kui õpilasel on juba varasem ettevõttes töötamise kogemus, pakub ta ise ülesandeid välja ja kooskõlastab selle õpetajaga.

Praktikalepingu lisas praktikajuhendis on välja toodud praktika eesmärk, milleks on *läbitud kutseõppe moodulitega tutvumine reaalses töökeskkonnas, lisaks on praktika eesmärk ka õppija sobivuse hindamine valitud erialal töötamiseks*. Arvestades, et tegemist on praktikaga, mis toimub õppeprogrammi lõpus, leiab komisjon, et antud eesmärk on liiga madal kooli lõpetava praktika kohta. Võimalus tutvuda erialaga reaalses töökeskkonnas ja hinnata sobivust valitud erialal töötamiseks peaks olema õpilasel juba varem. Praktikajuhendis on pandud praktikajuhendajale väga suur vastutus hinnata eristavalt õppekava kõigi moodulite õpiväljundid ja samas ei ole hindekriteeriumid lahti kirjutatud. Ka õppija praktika hinnangulehel peab juhendaja andma õppijale hinnangu eristavalt. Komisjoni hinnangul ei ole nimetatud dokument koostatud väljundipõhise õppega kooskõlas, arvestades, et iga praktikajuhendaja annab hinnangu enda ootustest lähtuvalt ja see ei toeta ühtset arusaama. Näitena toodud õppija hindamislehel on näha ettevõttepoolse juhendaja ühtlast hinnangut (enamuse valdkonnad on hinnatud hindegaga “väga hea”), selline tagasiside ei ole informatiivne ega edasiviiv. Komisjon soovib muuta praktika hindamine ettevõttes mitteeristavaks, arvestades, et praktika mooduli hindamine on mitteeristav. Lisaks soovib komisjon kindlasti ära kirjeldada hindamiskriteeriumid, et hinnang õppijale oleks vastavuses õppekavas olevale Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemele.

3.2.5 Õppijate toetamine

Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused, rakendatud on koostööl põhinev tugisüsteem. Õppijate esmaseks kontaktisikuks ja probleemide märkajaks on rühmajuhendaja. Sisse on seatud rühmajuhendaja tunnid õppijate informeerimiseks ja toetamiseks. ÕKRI eneseanalüüsi aruande ja mitmete vestluste põhjal võib järeldada, et väga hästi toimib õppijate toetamine rühmajuhendaja poolt. Nii vestlusel osalenud õppijate kui rühmajuhendajate sõnul on rühmajuhendaja esimene isik, kelle poole õppija probleemiga pöördub. Rühmajuhendaja informeerib õppijaid nii toetuste kui praktika osas, teeb koostööd teiste õpetajate ja sotsiaaltöötajaga. Rühmajuhendajad toetavad õppijaid omavahelises tihedas suhtluses, kasutades rühmaga suhtlemisel kokku lepitud suhtluskanaleid (Facebook, e-post, helistamine). Ka pika praktika ajal on rühmajuhendaja oma õpilastega tihedas kontaktis. Kaks korda aastas viib rühmajuhendaja õpilastega läbi arenguvestlusi, et paremini õpilasi toetada.

Õppijatele on kutsekeskharidusõppes sisse seatud tugiõppe tunnid. Kõik õpetajad viivad iganädalaselt läbi konsultatsioonitunde. Vestlustest selgus, et õppetöögraafikusse on planeeritud ka konsultatsiooninädalad, mil õpilastel on võimalik saada veel lisaõpet ning likvideerida õppevõlgnevusi. Selle kaudu toetatakse neid, kellel on mingil põhjusel olnud mahajäämist õppetöös, et õpilane ei jätaks õpinguid pooleli. Komisjon tunnustab süsteemset lähenemist ja tööd õpilaste toetamisel.

Järeldused

Tugevused

- Koolil on suur ja kaasaegne praktilise õppe keskkond, mida arendatakse järjepidevalt. Õppekeskkond toetab praktilise õppe läbiviimist ja õpiväljundite saavutamist.
- Üldõpingute õpetajad loimivad üldõpinguid erialaga väga eesmärgipäraselt ja süsteemset ning teevad selleks tihedat koostööd erialaõpetajatega.
- Rühmajuhendaja toetab igakülgset õppijaid, nii koolis õppetöö ajal kui ka praktika ajal.

- Kool on rakendanud tehniku erialal laiendatud õpet (lisatud plekitööde algõpe), mis võimaldab lõpetajatel tööelus oluliselt laiemal profiiliga rakendust leida.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Praktikajuhendis peab ettevõttepoolne praktikajuhendaja hindama õpilast eristavalt, teadmata, millised on hindamiskriteeriumid, samas kui praktika mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Komisjon soovib muuta praktika hindamine ettevõttes mitteeristavaks ja kirjeldada ära hindamiskriteeriumid, et hinnang õppijale oleks vastavalt õppekavas väljatoodud Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemele.

Arenguvõimalused

- Õppetöös on õppijate jaoks palju teooriaõpet ja praktiline õpe jääb ühekülgseks, mis ei aita kaasa erialaste oskuste terviklikule arendamisele. Komisjon soovib rohkem siduda teooriat ja praktikat, et õpilastel tekiks suurem seos erialase tööga, aidates sellega kaasa õpimotivatsioonile, eriala valiku sobivusele ja mõista sobivust valitud erialale.

3.3 Õpetajad

3.3.1 Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad

Kooli eneseanalüüsi andmete põhjal töötab valdkonnas neli põhikohaga täiskoormusega kutseõpetajat ja neli lepingulist osalise koormusega töötajat, kes vastavad kutseõpetaja kvalifikatsiooni nõuetele. Kutseõpetaja kvalifikatsioonile vastavust määratakse peamiselt hariduse järgi, kui on kõrgharidus, siis vastab kutseõpetaja taseme 6, kutseõpetaja, keda on hinnatud vastavaks tasemega 7 on sooritanud kutseeksami ja saanud vastava kutsetunnistuse.

Õpetajate järelkasvu tagamiseks võtab kool tööle silmapaistvaid vilistlasi. Perioodil 2020 - 2021 asus tööle kolm uut noort õpetajat. Noortele õpetajatele on esimene aasta esmalt kohanemisaasta ning seejärel planeeritakse kutseõpetaja kvalifikatsiooni omandamist.

Komisjon hindab õpetajate kvalifikatsiooni rakendatavate õppekavade jaoks piisavaks.

3.3.2 Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng

Koolis koostatakse igal õppeaastal õppekasvatusala töötajate koolitusplaan, ka osakondade põhiselt. Komisjonile esitatud hinnatava ÕKRI koolitusplaan hõlmas vaid jaanuari-märtsi 2022 planeeritud koolitusi, samas selgus vestlustest, et koolitusi pakuti õpetajatele ka sügisperioodil. Õpetajatega vestlustes selgus, et neil ei olnud väga selge, et millal ja millistel koolitustel neil on ajaliselt võimalik osaleda. Samas selgus vestluses valdkonna juhiga, et kool toetab igati õpetajate enesearengut ning õpetajate koolitusvajadustega arvestatakse. Komisjon soovib siinkohal koostada ÕKRI koolitusplaan õppeaastaks, et kõigil oleks ühine teadmine koolitustest ja võimalus oma aega planeerida.

Kooli eneseanalüüsist ja vestlustest selgus, et koolis võetakse arvesse õpetajate stažeerimissoove ning planeeritakse õpetajatele see aeg õppeaasta tunniarvust. Perioodil 2020 - 2021 käisid õpetajad stažeerimas järgnevates ettevõtetes: Toyota Baltic AS, Reval Auto

Esindused OÜ, Carstadt OÜ, Corsamotors OÜ, Konesko OÜ. Seoses pandeemiaga olid aastatel 2019 - 2021 stažeerimisvõimalused piiratud.

Õpetajad tegutsevad erialastes võrgustikes nii õppekavade koostamisel, koolitustel kui ka kutseeksami hindamiskomisjoni töös. Inglise keele õpetaja on osalenud ka rahvusvahelises projektis, mille käigus on olnud võimalus tutvuda nii tehnika erialadega kui ka kutseõppega välisriikides.

Õpetajate tugiisikuks on valdkonna juht, kes abistab õpetajat tema töös ja on mentoriks õppetöö läbiviimisel. Õpetajatele oleme korraldatud Moodle-alaseid koolitusi. IT-alast tuge ja abi pakuvad IT spetsialistid ja IT ÕKR- õpetajad. Lisaks pakutakse õpetajatele erinevaid koolitusi ja seminare erinevate maaletoojate juures ja külastatakse regulaarselt enesetäiendamise eesmärgil erinevaid autoteenindusi.

Koolis on väljatöötatud arenguestluste süsteem ja vestlustest selgus, et üldõpingute õpetajad koostavad iga-aastaselt eneseanalüüsi ning neil toimuvad ka kokkulepitud arenguestlused. Kooli eneseanalüüsist selgub, et kord aastas viib valdkonnajuht läbi arenguestluse õpetajaga, kus analüüsitakse tehtud töö tulemusi ning lepitakse kokku arengut toetavad tegevused, sh koolitused. Vestlustes selgus, et kutseõpetajate enesehindamine ja arenguestlused ei toimu süsteemselt, pigem peetakse igapäevaseid omavahelisi vestluseid ning ei nähta otsest vajadust eraldi arenguestluseks. Komisjon soovib ka kutseõpetajatel koostada süsteemselt eneseanalüüsi, et korra aastas valdkonna juhiga analüüsida veelgi sisulisemalt ja põhjalikumalt enda tegevusi ja mõju eriala õpetamises ning sellest tulenevalt kavandada edasised tegevused/koolitused.

Järeldused

Tugevused

- Õppekavarühmas õpetavad kõrge kvalifikatsiooniga erialaõpetajad ja üldõpingute õpetajad, väga hea on lõimumisalaane koostöö.

Parendusvaldkonnad ja komisjoni **soovitused** selle probleemi või kitsaskoha lahendamiseks

- Kutseõpetajate enesehindamine toimub pigem juhuslikult (igapäevased vestlused) kui süsteemselt. Komisjon soovib ka kutseõpetajatel koostada süsteemselt eneseanalüüsi, et korra aastas valdkonna juhiga analüüsida veelgi sisulisemalt ja põhjalikumalt enda tegevusi ja mõju eriala õpetamises ning sellest tulenevalt kavandada edasised tegevused/koolitused.

Hindamiskomisjoni peamised järeldused mootorliikurid, laevandus- ja lennundustehnika õppekavarühma kohta

Peamised järeldused

Tugevused

- Koostöö ettevõtetega on individuaalne, eesmärgipärane ja süsteemne, arvestatakse töajõu vajadustega. Individuaalne kahepoolne koostöö võimaldab täpset infovahetust tööturu vajadustest ilma üldistusega, praktikakohtade kvaliteetset ettevalmistust ning saada operatiivset tagasisidet.
- Koolil on suur ja kaasaegne praktilise õppe keskkond, mida arendatakse järjepidevalt. Õppekeskkond toetab praktilise õppe läbiviimist ja õpiväljundite saavutamist.
- Kool on rakendanud tehniku erialal laiendatud õpet (lisatud plekitööde algõpe), mis võimaldab lõpetajatel tööelus oluliselt laiema profiiliga rakendust leida.
- Üldõpingute õpetajad loimivad üldõpinguid erialaga on väga eesmärgipäraselt ja süsteemselt ning teevad selleks tihedat koostööd erialaõpetajatega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Hinnatava ÕKRI õppekavade rakenduskavasid (nt mootorsõidukitehnik, tase 4; sõidukite kere- ja värvitööde meister, tase 5) analüüsid selgus, et moodulite rakenduskavade hindamiskriteeriumid ei lähtu alati väljundipõhise õppe põhimõtetest.. Komisjon soovib analüüsida koos mooduli õpetajatega rakenduskavu ja teha vajalikud muudatused väljundipõhisest hindamisest lähtuvalt ning katta kõik õpiväljundid hindamiskriteeriumitega, et kõikidele õppeprotsessi osalistele oleks hindamine üheselt mõistetav.
- Praktikajuhendis peab ettevõttepoolne praktikajuhendaja hindama õpilast eristavalt teadmata millised on hindamiskriteeriumid, samas kui praktika mooduli kokkuvõttev hinne on mitteeristav. Komisjon soovib muuta praktika hindamine ettevõttes mitteeristavaks ja kirjeldada ära ka hindamiskriteeriumid, et hinnang õppijale oleks vastavalt õppekavas väljatoodud Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemele.
- Kutseõpetajate enesehindamine toimub pigem juhuslikult (igapäevased vestlused) kui süsteemselt. Komisjon soovib ka kutseõpetajatel koostada süsteemselt eneseanalüüsi, et korra aastas valdkonna juhiga analüüsida veelgi sisulisemalt ja põhjalikumalt enda tegevusi ja mõju eriala õpetamises ning sellest tulenevalt kavandada edasised tegevused/koolitused.